

Samen kennis creëren en inzichten delen

Community of Practice: Brede Welvaart "Basis voor gebiedsgericht werken"

NATIONAAL NETWERK BREDE WELVAART

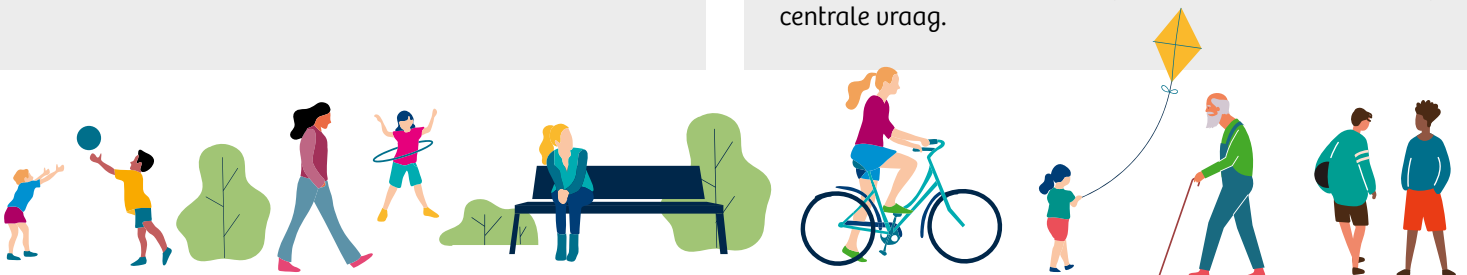
Binnen het Nationaal Netwerk Brede Welvaart bundelen zes regionale planbureaus en vier Rijksdepartementen de krachten om samen te werken aan brede welvaart in de (de)centrale beleidspraktijk.

In 2023 is het netwerk gestart met het Kennis- en Leerprogramma 'Brede welvaart in Beleid'. Binnen het leerprogramma gaan de regiobureaus elk aan de slag met een thema. Rondom ieder thema is een Community of Practice (CoP) opgezet waar beleidsmakers en onderzoekers aan de hand van casussen samen leren over het toepassen van brede welvaart.

BASIS VOOR GEBIEDSGERICHT WERKEN

Het thema "Gebiedsgericht Werken" is geïnitieerd door het HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving (HZ KCZS) en het Nationaal Netwerk Brede Welvaart. Dit thema focust o.a. op de grote transitieopgaven die in een gebied samenkomen. Hoe krijgt landelijk beleid vorm in de regio? En hoe zorgen we dat dit landelijke beleid aansluit bij wat er mogelijk is in regio's met unieke eigenschappen? De centrale vraag die hierbij gesteld wordt is: *"Welke opgaven spelen in een gebied en hoe leggen we integraal de ruimtelijke puzzel van gebiedsopgaven die samenhangend of soms ongeschijnlijk tegenstrijdig zijn?"*

Langs twee lijnen (Specifieke gebiedskenmerken en Bestuur en samenwerking) en vanuit de transitieopgaven die in een gebied spelen gaat de CoP op zoek naar antwoorden op deze centrale vraag.

07.09.2023

OP 7 SEPTEMBER 2023 VOND IN DEN HAAG DE TWEEDE COMMUNITY OF PRACTICE PLAATS VOOR HET THEMA 'GEBIEDSGERICHT WERKEN'

Onderin is te zien welke organisaties aan deze CoP deelnemen!

Thema van de bijeenkomst: 'Brede welvaart in de regio: een schets van de huidige situatie'

Daan van Gulik over brede welvaart op het platteland van Fryslân

- ▶ De transitie van het landelijk gebied in Fryslân is een grote opgave. De brede welvaart staat onder druk.
- ▶ Het landelijk gebied is meer dan alleen een fysieke omgeving.
- ▶ Sociaaleconomische vitaliteit is daarom ook één van de hoofddoelen in het PPLG van Fryslân.
- ▶ Risico: groter wordende kloof tussen (Rand)stad en platteland.

Annabel van Holst over de eerste 'oogst' van de sociaaleconomische paragrafen uit de PPLG's

- ▶ Provincies hebben tijdsdruk ervaren en in sommige gevallen samengewerkt met regionale kenniscentra.
- ▶ Moeilijk: inschatten maatregel-effecten op middellange en lange termijn.
- ▶ Onduidelijk: Rijkssoevereïteit-doelen, maatregelen, landbouwvisie hindert SEEA-uitvoering.
- ▶ Er is veel aandacht voor sociale cohesie, leefbaarheid en voorzieningenniveau.

Verdieping: casus Zeeuws-Vlaanderen

Vragen en uitdagingen

- ▶ Het monitoren van brede welvaart is uitdagend. Wie monitort? Welke schaalniveaus, bronnen en indicatoren? Hoe weeg je mee wat inwoners belangrijk vinden?
- ▶ Zijn voorzieningen over de grens vervangend of complementair? Kansen over de grens beter in kaart brengen.
- ▶ Hoe ziet de 'sociale cohesie van de toekomst' eruit?
- ▶ Spanningsveld: kosten-efficiency versus brede welvaartsdenken.
- ▶ Onzekerheid: investeren in brede welvaart heeft niet altijd een zekere uitkomst; risico's durven nemen.

Inzichten, ideeën en best practices

- ▶ Gebiedsgericht werken vergt kijken naar wat de regio belangrijk vindt.
- ▶ Brede welvaart hoeft niet alleen te gaan over verbeteren wat zwak is, maar kan ook gaan over behouden wat sterk is.
- ▶ Zorg voor structureel contact tussen Rijk en regio en zet Rijk (letterlijk) dichterbij de regio's (denk aan 'districtskantoren').
- ▶ Leg Novi en Regio Deals 'over elkaar heen' voor een integraal beeld.
- ▶ Risico op 'uerschraling': willen we een minimaal voorzieningenniveau afspreken voor alle regio's?

Verdieping: casus Provinciale gebiedsprogramma's

Vragen en uitdagingen

- ▶ Monitoren van brede welvaart is uitdagend. Kloof tussen theoretische concepten en praktische toepassing. Veel methodologische afwegingen.
- ▶ Je wilt erachter komen wat inwoners belangrijk vinden, maar inwoners vinden het soms lastig om zich uit te spreken.
- ▶ Iedereen is op zijn eigen manier bezig met brede welvaart. Samenwerken en kennis delen is belangrijk.
- ▶ Brede welvaart wordt in de praktijk vaak nog niet prioritair behandeld. Er worden nog geen duidelijke keuzes gemaakt. Risico is dat brede welvaart als concept wordt 'uitgehouden'.

Inzichten, ideeën en best practices

- ▶ Brede welvaart heeft gezorgd voor nadrukkelijke aandacht voor de sociaal-maatschappelijke kant van de transitie van het landelijk gebied.
- ▶ Ga met inwoners in gesprek over wat ze belangrijk vinden. Doe dat lokaal. Leg wellicht (realistische) scenario's voor in plaats van een open vraag: 'wat vind je belangrijk?'

Wat hebben we geleerd?

- ✓ De 'drive' om de brede welvaart in de regio te bevorderen is er, maar hoe dit in de praktijk moet gebeuren is niet eenduidig. Er zijn vragen over het monitoren en over hoe je brede welvaart daadwerkelijk gebruikt om scherpere keuzes te maken. Het lijkt goed om op dit punt (nog) meer samen te werken en af te stemmen.
- ✓ Gebiedsgerichte aanpak betekent niet (alleen) landelijk beleid 'passend maken' voor de regio, maar (ook) kijken naar de kracht van de regio en wat de regio belangrijk vindt en nodig heeft.
- ✓ Het meenemen van de brede welvaart 'elders' is belangrijk, maar brengt ook uitdagingen met zich mee, zowel in de sfeer van monitoring (bijvoorbeeld data over grensregio's) als ook in de beleidsafweging (zijn voorzieningen over de grens écht vervangend of vooral aanvullend?)
- ✓ Beleid gaat nooit alleen over de fysieke omgeving; er is altijd ook een sociaal-maatschappelijke component, waar rekening mee gehouden moet worden
- ✓ Er is een spanningsveld tussen kosten-efficiency en brede welvaartsdenken; waar ligt de optimale brede welvaarts-balans? Moet je bijvoorbeeld afspraken maken over een minimaal voorzieningenniveau voor alle regio's?
- ✓ De opbrengst van investeren in brede welvaart is niet altijd van tevoren hard te maken. Het vergt vertrouwen en soms ook durf om te investeren.
- ✓ Structureler contact tussen Rijk en regio en een (letterlijk) kleinere afstand tussen de regio en 'Den Haag' zouden kunnen helpen om nog gericht gebiedsgericht samen te werken.

DEELNEMERS

